

Ptujski tednik

7. ev. 28

Ptuj, dne 18. julija 1958

Letnik XI

Uprava in uredništvo Ptuj, Lacko va ulica 8 — Telefon 156. Komun. banka Maribor, Podružnica Ptuj številka 604-708-3-206. — Uredništvo: Odgovorni urednik Anton Bauman — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Pospešimo graditev stanovanj

Težave in skrbi pri reševanju stanovanjskih vprašanj imajo v vseh deželah. V razvijajo svojo industrijo v tako naglem tempu kot mi. Potreba po razširitvi obratov in s tem po povečanju delovne sile raste tudi v ptujski občini. Hitreje kot stanovanjska izgradnja, to pa predstavlja za

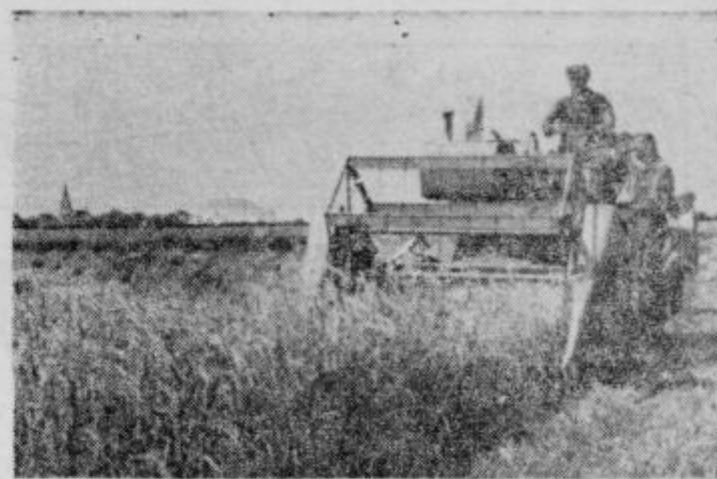
Ljudska skupščina LRS je sprejela na svoji zadnji seji resolucijo o usmerjanju stanovanjske izgradnje. Ta resolucija zahteva smotnejšo izgradnjo stanovanj s praktično in solidno opremo. Resolucija navaja tudi možnosti za pocenitev stanovanj. Vsekakor bo ta ce-

nejša, če jo bo usmerjala občina načrtno na organiziranih gradiliščih in na večjem kompleksu, ker so ljudem poleg stanovanj tudi potrebne komunalne ustanove za preskrbo in razne službe, servisi, pralnice, garaže, igrišča, kanalizacije, vodovod itd. Zaradi pocenitve je tudi treba omogočiti serijsko izdelovanje konstrukcij in po možnosti ustanoviti v občini posebne obrtniške skupine in delavnice za gradbene usluge in izdelovanje kar najpraktičnejše opreme. Prednost je treba dati večstanovanjski izgradnji, ker je ta lahko v vsakem pogledu cenejša in za skupnost ekonomičnejša kot gradnja individualnih hiš, ki poraja vrsto negativnih posledic materialnega in subjektivnega značaja ter ohranja do neke mere zaostalejša oblike ureditve stanovanjskega naselja. Občinski urbanistični projekt bo preprečil anarhično gradnjo s smotnejšim izkoriščanjem gradbenih zemljišč za družbene namene in

za družbeno organizacijo strnjenih naselij.

Resolucija govori tudi o obsegu stanovanj. Največja je potreba po dvosobnih stanovanjih. Na stanovanjsko enoto naj odpadne 71 m² bruto etažne površine. Število novih stanovanj bo lahko večje, če bodo ta čim cenejša in dovolj skromna, vendar morajo imeti poleg kuhinje shrambo živil in čistil ter stranskih prostorov za umivanje, za nische. Skupna stranska so dovoljena le v javnih domovih. Instalacije novih zgradb morajo biti urejene tako, da bo možno natančno priključiti dodatne naprave in sodobnejšo opremo.

Člani SZDL so dolžni, kjer koli je to potrebno in možno, usmerjati skupna sredstva v stanovanjsko izgradnjo, kajti tudi od rešitve tega in drugih komunalnih vprašanj je odvisna delovna sposobnost delavcev in nameščencev, s tem pa tudi nadaljnji dvig proizvodnje in splošne življenjske ravni vsega prebivalstva občine.

Pri letošnji žetvi se je kombajn »Zmaja« vsehstransko izkazal

Ob slovenskem prazniku vstaje 22. juliju pošiljamo borbene pozdrave vsemu delovnemu ljudstvu ptujskega občinskega področja in mu želimo tudi v bodoče mnogo uspehov pri delu in prizadevanju za vsestranski napredek naše dežele in za mir v svetu.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ
OBČINSKI KOMITE ZKS PTUJ
OBČINSKI ODBOR SZDL PTUJ
OBČINSKI KOMITE LMS PTUJ
OBČINSKI SINDIKALNI SVET PTUJ
OBČINSKI ODBOR ZB NOV PTUJ

hitrejši dvig proizvodnosti precejšnje oviro.

Podjetja zaposlujejo čisto delovno silo brez odgovornosti do posledic, ki jo zaposlitev povzroča. Vidijo le svoje proizvodne programe in večje dohodke, ne skrbijo pa ob enem za gradnjo delavskih stanovanj. Sebični računski čisto neupravičen pogled na širše potrebe kolektivov in občine kot enotne organizacije proizvajalcev in potrošnikov.

Ni malo primerov, ko se novozaposleni naselijo sami ali z družino v kakem skrajno neprimernem prostoru na podstrešju, hodniku ali v kleti ali pa se stisnejo po večini v že itak tesne stanovanjske prostore svojih sorodnikov ali znancev. Sprva potrpijo, toda kmalu, ko nastopijo težave, bolezen in podobno dvignejo svoj glas ogorčeni in se zgražajo nad nesocialističnim odnosom občinskih stanovanjskih organov do delovnega človeka. Vprašanje je zares pereče in ga bo mogoče reševati uspešno le tako, da bodo zagotovili podjetja novozaposlenim tudi stanovanja ne z intervencijo na občini in drugo, temveč z gradnjo lastnih delavskih stanovanj.

Z gradnjo stanovanj bo treba izkoristiti vsa možna sredstva gospodarskih organizacij, stanovanjskih skupnosti, stanovanjskih združenj, družbenih organizacij in občinskega ljudskega odbora.

Nov občinski komite

Nov občinski komite ZKS je 14. t. m. v Ptuj na skupni seji iz svoje srede izvolil še devet članski sekretariat, občinski odbor SZDL pa trinajst članski. Za sekretarja občinskega komiteja ZKS in občinskega odbora SZDL pa je bil soglasno izvoljen tov. Ivan Krajncič.

Še večja občina Ptuj

V ponedeljek, dne 14. t. m., so se sestali v Ptuj na skupni seji občinski komiteji ZKS in občinski odbori SZDL iz Ptuja, Gorišnice in Lešja. Politični forumi vseh treh občin so soglasno sklenili, da se združijo v enoten občinski komitej ZKS in občinski odbor SZDL s sedežem v Ptuj.

Tov. Ivan Krajncič je na tej skupni seji podrobno analiziral vzroke, ki so narekovali potrebo po združitvi političnih organizacij teh občin, ki naj z enotnim delom na terenu pomagajo, da pride čimprej tudi do upravne združitve občin v družbeno-politično in gospodarsko-teritorialno zaokroženo enoto — veliko občino Ptuj.

Ptuj je dejansko predstavljal naravno gospodarsko središče tudi za pretežni del področij občin Gorišnice in Lešja, saj je prebivalstvo teh občin prodajalo svoje pridelke večinoma podjetjem v Ptuj, kjer je tudi opravljalo vse večje nakupe. Nadalje je precejšnje število delovne sile iz teh občin zaposleno v Ptuj in Kidričevem, ki je s tem v ptujski občini ustvarjala narodni dohodek. Vse to se je odražalo v gospodarskem razvoju komun v Gorišnici in v Lešju. Tudi zdravstvene ustanove, poslovna zveza, sodišče in vrsta drugih organov v Ptuj je že dosledaj imela ta področja v svojem delokrogu. Da bi se ta neskladnost odpravila in se zagotovil skladen gospodarski razvoj celotnega področja, nastaja potreba, da podredimo oblike oblasti interesom gospodarstva

in združimo te občine v enotno komun.

Tov. Vogrinec Janko — predsednik ObLO Ptuj — je tudi poročal o družbenem planu in gospodarskem stanju občine

in združimo te občine v enotno komun.

čine samo v mestu Ptuj, kjer je sedež uradov in ustanov, temveč se mora sleherni samoupravni organ, sleherna organizacija in sleherni volivec v najoddaljenejšem zaselku zavedati,

Tovarna čevljev »Josip Kraš« Karlovac

»ORIENT ČEVLJI«

Prodajalna PTUJ, Srbski trg 5

vam nudi vsakovrstne čevlje in sandale — Obiščite našo prodajalno in se prepričajte — Vsem odjemalcem čestita k Dnevu vstaje in se jim priporoča naš kolektiv

Ptuj. Pri tem je naglasil, da je občina, kljub obstoječi industriji, pretežno kmetijska in bo v bodoče posvečena vsa skrb občin za nadaljnji razvoj in dvig kmetijske proizvodnje. Zato bomo morali sredstva vlagati tja, kjer bodo najbolj potrebna. Bodoča občina bo morala delati na podlagi zakona ekonomike; treba bo razvijati predvsem zunanje predele, ker čim bolj se bodo zunanji predeli razvijali, tem več bo tudi center od tega imel. Okrepiti bo treba krajevne odbore in tudi krajevne urade, na katerih bodo lahko državljani urejevali večino svojih zadev in jim ne bo treba hoditi na sedež občine. Urediti je treba stvari tako, da ne bo noben državljan v občini imel občutka zapostavljenosti ali da ne more uveljaviti svojih pravic.

Predvsem pa, poudaril tov. Vogrinec, ne smemo videti ob-

da predstavlja del te velike občinske skupnosti in mora v interesu te skupnosti tudi delati.

Odborniki obeh političnih forumov so se tudi pogovorili o tehničnih podrobnostih združitve občin. Tako bi se sedanja občina Gorišnica v celoti združila s Ptujem, razen Podgorca, ki bi se priključila Ormožu; od občine Lešje pa bi se področje Makol priključilo občini Slov. Bistrica, ves ostali predel pa k Ptuj. V vseh krajih je treba upoštevati princip samoodločbe in želja prebivalstva.

Naselja Dolena, Bolečka vas, Zgornja Pristava 1 do 39 in Popovci 1 do 16 so bila doslej v izvednostnem področju. Ostala naselja pa so bila priključena sosednjim pošt. okolišem post Videm pri Ptuj, Podlehnik in Ptujška gora.

V načrtu je, da se bo vršila dostava pošilk na dom v naseljih Sela, Trnovec in Barislavci ter v neposredni okolici pošte dnevno, v ostalih naseljih pa trikrat na teden. Pošta v Zgornji Pristavi se ustanovi v glavnem zaradi organizacije dostavne službe. S priključitvijo teh vasi sosednjim poštam bi bile preveč oddaljene od centra. Pismoenoše pa bi morali narediti precejšnje neproduktivno pot do novega rajona.

Priporočamo prebivalcem omenjenih naselij in posameznih hišnih števil, ki bodo spadali pod pošto Zgornja Pristava, da sporočijo svojcem in znancem, časopisnim upravam itd. novi naslov z nazivom pošte Zgornja Pristava. Pošiljke namreč, ki bodo prihajale še na stare naslove, na primer Dolena — Ptujška gora, Rodni vrh pošta Podlehnik, Sela pošta Videm pri Ptuj itd. bodo prihajale z zamudo.

Pričakujemo, da bodo prebivalci novega poštnega okoliša Zgornja Pristava čim bolj koristili poštne, telegrafске in telefonske usluge nove pošte in tako opravičili njen obstoj.

Obseg izvednostnega področja v Halozah se bo s tem zmanjšal. Tako področja so še Stoperice in bližnja naselja, nadalje Jelovica in Sitež v okolišu pošte Majšperk in del Gruškovja. Upamo, da bomo v letu 1959 večji del teh vasi in naselij lahko vključili v poštno dostavno področje.

zacije združenih narodov, da se v libanonske zadeve nihče ne vmešava, ter dokazali, da jim je težnja po ohranitvi svojih političnih in gospodarskih interesov važnejša. V tem primeru je Eisenhower dokazal, da bo Amerika vedno zagovarjala politiko sile, če bodo njeni interesi ogroženi.

Pri tradicionalnem nasprotju med Vzhodom in Zahodom ne smemo pozabiti na pojav nove skupine narodov, ki si vztrajno in prizadevno utirajo pot v svetovna dogajanja. To so arabski narodi, ki so sicer precej znostali, na njihovem ozemlju pa je zato najvažnejša surovina sveta — petrolej. Naravna bogastva so zelo obsežna, izkoriščajo jih pa drugi. Prebujajoči se arabski nacionalizem stremi seveda po tem, da bi vse to prevzeli v svoje roke. To gre zelo počasi, ker si je moralo in ker si še vedno mora mlado meščanstvo priboriti kopalno oblast. Takšen je razvoj na Bliznjem in Srednjem vzhodu, kjer nastajajo nove republike in kjer se Arabci bojujejo proti kolonialni odvisnosti.

Proti temu so seveda ljudje, ki imajo v arabskem svetu petrolejske delnice. Sedaj se izgovarjajo, da bodo zaščitili libanonsko državo, gre pa za to, da imajo na Bliznjem vzhodu vojsko, s katero bi preprečili razširjenje iraškega primera. Ne smemo pozabiti, da so iraško republiko priznali najprej v Kairu in tudi v Bagdadu so najprej dejali, da so za sodelovanje z Naserom. Med Irakom in Sirijo je Jordanija, kjer je šele lani prevzel dežansko oblast kralj Husein, ki je v začetku nočil precej demokratičnega stremjenja.

Ameriško intervencijo v Libanonu lahko obsojimo kot svojevredno vmešavanje v notranje libanonske zadeve. Iz tega voljaškega dejanja se lahko izčlenijo hude posledice, ki bodo morda povzročile celo vojaške sponde na vsem »blutrovem«. Prepričani smo lahko, da bodo Arabci svoje pravice dosledno branili in čeprav bo treba pograbiti za puške. Če so enkrat spoznali, da so dobički petrolejskih družb pravzaprav lastnina arabskih narodov, smo lahko prepričani, da ne bodo kar tako klonili.

Ker so dogodki šele na začetku razvoja, še ne vemo, kaj vse se bo zgodilo. Dejstvo je, da Varnostni svet okleva. Hammarskjöld je sicer poudaril, da so opazovalci v redu opravili stvar in ugotovili, da ne gre za vmešavanje v notranje libanonske zadeve, lahko pa smo prepričani, da bodo Američani vsilili svojo resolucijo, po kateri bodo sedanje ameriške čete preimenovali v mednarodni policijski oddelk. Libanonska opozicija je obljubila, da bo sestavila novo vlado. To lahko pričakujemo vsak trenutek, ker s tem bosta nastali dve vladji in v Libanonu bo državljanska vojna. Sovjeti grozijo, kaže pa, da se ne bodo preveč vmešavali.

Čez nekaj dni bomo videli, ali je ali ni svetovni mir v nevarnosti.

XV. Mariborski teden

od 25. julija do 3. avgusta 1958

Velika manifestacija našega gospodarstva, kulture in športa, bogata razstava industrijskih proizvodov, velika revija kmetijskih strojev. Posebna razstava najboljših štajerskih vin. Pestra modna revija. Mnogo kulturnih in športnih prireditev ter koncertov. Za razvedrilo bo na razpolago velik moderen zabavni park. Gospodarska razstava v novozgrajenih velikih lastnih razstavnih prostorih ob Dravi.

Na železnici 25% popust!

Obiščite

V nedeljo, dne 20. julija, vsi na

VELIKO TOMBOLO

z dragocenimi dobitki, ki jo priredi Olepševalno društvo v Ptuj ob 10. uri predpoldne.

Oglejte si razstavljene dobitke in trgovini nohištva »Merkur« Ptuj, Trstenjakova ulica 1, nasproti gostilne Beli križ.

Tomboleske karte so v prodaji v trafikah, prodajale se bodo tudi na ulicah do začetka tombole.

V primeru slabega vremena se tombola preloži na naslednjo nedeljo!

Ob Dravi, Dravinji, Pesnici in Polskani

Skrb za paciente v ormoški bolnišnici

Letos aprila je začelo v ormoški bolnišnici delo v zvezi s pobudo ravnateljstva. Branka Kranjca, kako bi mlajšim pacientom iz kmetijske okolice tekom zdravljenja pomagali do prekalifikacije, da bi v času zdravljenja na tečaju v sami bolnišnici

nje. Ravnateljstvo gimnazije v Ormožu pomoč s predavatelji za trebno pomoč s predavatelji za uresničitev gornje zamisli s tečajem za prekvalifikacijo vse razumevanje, pobudo samo in nje izvedbo pa je pozdravilo tudi tajništvo za prosveto pri OLO Maribor.

čaja in za sprejem tečajnikov — pacientov v 9-mesečni tečaj. Urejeno bo tudi glede prostorov, učne snovi, predavateljev, ur predavanj in vse ostalo, vse primerno okolju, v katerem bo potekal tečaj.

Predavatelji bodo iz vrste ormoških prosvetnih delavcev in kmetijskih izvedencev, ki so že v razpravi o načrtih bolnišnice izjavili, da so pripravljeni sodelovati in pomagati pri izvedbi dobro zamišljenega in pacientom koristnega tečaja.

Javnosti je že znano, da so se v ormoški bolnišnici dobro obnesli poskusi z delovno terapijo, ki je sedaj tam udomačena in se pacienti ob njej prijetno počutijo. Prostor, kjer se zadržujejo na delu lažji pacienti za uro, dve, so lepo urejeni in imajo primerno opremo. Sivalni stroji in razno orodje omogoča moškim in ženskam lažja in neutrudljiva dela, rezultat teh pa so okusni izdelki, uporabi v vsakdanjem življenju. Glede na to tradicijo ni dvoma, da bomo lahko zabeležili uspehe tudi z nameravanim tečajem in z ugodnimi izjavami samih tečajnikov ter zdravnikov in predavateljev.

Vse kaže, da bomo sčasoma potrebovali v naših bolnišnicah več osebja s končano šolo za delovno terapijo v Beogradu. S takšno šolo je sedaj v ormoški bolnišnici le tov. Tončka Kozlevčarjeva. Z njo je obiskovala to šolo še ena Slovenka. Iz Ormoža nameravajo poslati v Topolišico 1 bolničarko, ki si bo ob tamkajšnji diplomantki za fizično terapijo pridobila potrebnih izkušenj in bo z njo lahko koristila bolnikom v ormoški bolnišnici.

Po vsem, kar so vedeli našemu sodelavcu povedati v ormoški bolnišnici o svojih načrtih se vidi, da presegajo dosedanje skrb za ozdravitev pacientov in da si resno prizadevajo, da bi zlasti mlajšim ljudem pomagali do takih življenjskih pogojev po ozdravitvi, da ne bo več ničesar ogrozilo njihovega zdravstvenega in socialnega stanja.

Ormoška bolnišnica za tuberkulozna zdravljenja

pridobili toliko splošnega in strokovnega znanja, da bi jim strokovna komisija pri Tajništvu za delo OLO Maribor lahko priznala kvalifikacijo lažjih kmetijskih delavcev, ki se kot rekonvalescenti ne bi več vračali na težko kmetijsko delo in s tem ponovno ogrozili svoje zdravje.

Uprava bolnišnice Ormož je v stiku s protituberkuloznimi dispanzerji Ptuj, Ormož, Ljutomer in Murska Sobota dognala, da je na teh področjih več takih mladih pljučnih bolnikov, ki bi jim bilo potrebno pomagati tudi za čas po ozdravitvi z lažjim delom in rednimi dohodki za preživljanje.

Tečaj za vaditeljski kader Partizana na Otoku

Na Otoku pri Veliki Nedeži bo začel 21. julija 14 dnevni tečaj za vaditeljski kader Partizana občine Ormož skupno s taborjenjem za pripadnike Partizana Ormož, kjer bo taborilo 70 mladih telovadcev. Taborjena Partizana Ormož s na Otoku ponavljajo že nekaj let in v celoti odtehtajo letovanja otrok v planinskih ali obmorskih krajih. Taboriško življenje ob topli Pesnici, gibanje v naravi, sončenje, taborni ognji in razne taborne igre so za mladino in taborno vodstvo pravo počitniško razvedrilo.

Tudi grad bo popravljen

Za popravilo osterjega gradu Ormož bo porabljen 1 milijon dinarjev. S tem bo rešeno za Ormož vsekakor pereče vprašanje saj bi ob sedanjem stanju osterjega stolpa in ostale grajske zgradbe vremenske razmere v nekaj letih škodljivo vplivale tudi na notranjost gradu. Mestno komunalno podjetje že urejuje grajski park in poti v parku ter postavlja klopi.

Utopljenca iz Maribora naplavljena pri Ptuj

V sredo, 9. julija t. l., je ugotovil v Mariboru pri pobreskem mostu pri kopanju 15-letni vajevec Jože Rakovič. O nesreči obveščena poklicna gasilska četa v Mariboru je poslala na pomoč pri iskanju Dravine žrtve reševalno ekipo z gumijastim čolnom. Nesreča je hotela, da sta pri trčenju čolna v veliko drevo na levi strani Drave padla iz njega v deročo vodo dva reševalca. Eden izmed njih se je zopet rešil v čoln, 27-letnega Vilka Vuteja iz Jelovca, moža z enim otrokom, pa je odnesla deroča Drava.

V ponedeljek, 14. t. m., zjutraj je Drava v Novi vasi nize Ptuj, pri brodu naplavila t. uplo pokojnega Jožeta Rakoviča, v torek, 15. t. m., pa pri Orešju truplo pokojnega Vilka Vuteja. Obe trupli je odpeljal iz mrtvašnic v Markovcih in Ptuj v sredo, 16. t. m., mrtiški avto iz Maribora v Maribor.

V zadnjih dveh mesecih je naplavila Drava pri Ptuju že šest trupel. Pred navedenima dvema je naplavila 9. julija t. l. pri birih truplo Konrada Curina iz Godenine, zidarskega učenca, nazadnje stanujočega v Mariboru, ki je iz neznanih vzrokov končal svoje mlado življenje v valovih Drave.

V času poročanja pričakujejo pri Ptuj, še dva utopljenca, ki da sta izgubila življenja pri kopanju med Mariborom in Ptujem.

11 tujskih sob zadošča za ormoške obiske

V zgradbi, v katere pritličje je sedaj ormoško sodišče, bo sedaj urejenih v nadstropju 11 sob za tuje, kar bo začasno vsaj v glavnem zadoščalo za prenočevanje domačin in tujih obiskovalcev Ormoža in njegovih zanimivosti.

Ormoško sodišče

Rojstva, poroke in smrti

ROJSTVA: Deklice so rodile: Cestnik Katarina, Sp. Hajdina 13; Halec Ana, Veliki Brebrovnik 51; Cvetko Ana, Krčevina 135; Gosak Ljudmila, Sedlašek 69; Žnuderl Marija, Dragovič 27; Segula Ana, Dornava 90; Lužnik Jožeta, Ptuj; Majcenovič Margareta, Noršinci; Potočnik Ana, Mestni vrh 105; Pintarič Marija, Ptuj; Irgl Ana, Ločki vrh 12; Kojc Marija, Zg. Pristava 47; Fuks Marija, Nova vas 67.

DEČKE so rodile: Podgoršek Marijeta, Njiverce 19; Hojnik Jožeta, Rotman 33; Zorjan Marija, Vitan 22; Krajnc Ivana, Ormož; Voda Alojzija, Grajena 32; Veršič Marija, Bukovci 81; Paulin Jožeta, Trnče 26; Vrabčič Ivana, Varoš 28; Štrcl Elizabeta, Sedlašek 94; Majcenovič Ana, Slatina 17; Zmauc Antonija, Mestni vrh 9; Zupanič Marija, Muretinci 29; Bedjanič Marija, Gorčak 17; Glušič Marija, Ptuj; Janžek Neža, Zabočci 11; Beranič Karolina, Sterež 19; Debeljak Elizabeta, Med vrti 2, Ptuj; Polajžer Kristina, Zg. Hajdina 38; Pleterski Ljudmila, Mihovci 20.

POROKE: Borko Julij, Vurbek 42, in Fras Marija Vurbek 42.

SMRTI: Juršič Slavko, Središče 265, roj. 1958, umrl 29. 6. 1958; Turkuš Marija, Tiboči 50, roj. 1875, umrl 29. 6. 1958; Teskač Anica, Velika Varnica 27, roj. 1958, umrla 25. 6. 1958; Belšak Marija, Vičavska pot 23, Ptuj, roj. 1920, umrla 24. 6. 1958.

TUDI KIDRIČEVO JE DOSTOJNO PROSLAVILO DAN BORCA

V zvezi s proslavo na Sutjeski in z Dnevom borca je organizacija ZBNOV Kidričeve organizirala 3 partizanske patrulje, ki so na pohodu iz Hajdine, Kungote in Slovenje vasi obiskale partizanske družine in oddarile otroke z darili vrednosti okrog 40.000 din.

Na proslavi v Kidričevem, 3. julija, so dobili visoka odlikovanja tov. Ivan Veble, tov. Terezija Kranjc in tov. Valtor Fišer, vsi iz Kidričevega.

Tržne cene

na ptujskem živilskem trgu v sredo, 16. julija 1958

Povrtnina: krompir 25—30, glavna solata 50, zelje v glavah 30, cvetača 40, kumare 30—40, grah 60, čebula 80, česen 100, ohrovt 40, rdeča pesa 40, jabolka 40—50, korenček 10 din šopek, peteršilj 10 din za šopek, paprika 150, solata endivija 50. Sadje in sadeži: jabolka 40—50, bruske 40—60, ribizelj 100, breskve 50—100, marelice 120, slive 40—50, ringlo 60, gobe 160. Žitarice in mlevski izdelki: koruza 30—40, prosa 50—60, ječmen 40, pšenica 30—40, ajda 50, oves 40, koruzna moka 30, ajdova moka 50—60, koruzni zdrob 50.

Perutnina: kokoši 300—500, piščanci 300—700 jajca 12—15.

Maščobe: uvožena mast 325, domača mast 400, zaseka 300—400, maslo 500.

Meso: goveje meso 300, teletina 300, svinjsko meso 340 din za kg.

Popravila cest na področju občine Ormož

Nenadna toča 31. maja t. l. je povzročila občutno gospodarsko škodo na Vičanskem vrhu, Runcu, Ključaroveh, Zvabu, Stanovnem in Seniku. Tamkajšnje prebivalstvo se je znašlo pred vprašanjem, kako priti do primernega zasluzka, s katerim bi lahko kupili kruh za svoje družine. Za nje se je zavzela občina Ormož, vse razumevanje pa je pokazal tudi Okrajni ljudski odbor Maribor, ki je dal iz stalnega rezervnega sklada za ta področja 4 milijone dinarjev. S temi sredstvi bodo na prizadetih področjih popravljali lokalne ceste. Popravili bodo zlasti ceste Pršetinci-Lahonci ter Ključarovi-Vičanci in ceste na Runcu. S temi sredstvi bo razpolagal upravni odbor, v katerega bodo izvoljeni člani iz prizadetega področja in 1 zastopnik občinskega ljudskega odbora. Z deli bodo pričeli v kratkem. Priprave so že v teku.

Dornovčani mlatijo pšenico

Kmetijsko gospodarstvo Dornava je končalo v torek, 15. t. m., z žetvijo žitaric letošnjega pridelka na 42 ha in pričelo z mlatvijo. Največ so pridelali pšenice, ječmena in rži za semenje, ki ga bo odkupila Semenarna Maribor.

Od treh sort pšenice (Ul, Tasila in Produtore) pridelajo največ pšenice sorte Ul, ki je za naše

Dornovški snopovežalnik na njivi v Velovlaku

predele najbolj utrjena in tudi bogato obrodila. Na 3 ha so imeli posejane italijansko pšenico. V bodoče jo bodo sejali na polovici površin, namenjenih za pšenico, ker se je ta dobro uveljavila in tudi zadovoljivo obrodila. Tudi pridelek rži jih letos ni razočaral. Vsega bodo odstopili Semenarni in ga tudi gojijo samo kot semensko blago. Na 1 ha so med rži sejali zimsko grašico za krmiljenje živine.

Letos so na KG Dornava želi s snopovežalnikom in mlatili z mlatilnico, ker se niso prišli do kombajna, ki bi jim delo z žetvijo

V Trnovski vasi so končali z žetvijo

Z žetvijo pšenice in z mlatjo grašice so v glavnem končali na Kmetijskem gospodarstvu Trnovska vas v ponedeljek, 14. t. m. Mlatili so z domačo mlatilnico tudi zelo dober pridelek ripsa in ječmena. Čaka jih še setev in mlavec ovs, ki so ga posejali na 13 ha. Dobro jim je obrodil rips, ki ga v teh krajih glede na posebne lastnosti zemlje pridelajo mnogo tudi kmetovalci in ga prodajo Oljarni Slovenska Bistrica. Od pridelka pšenice bodo imeli največ pšenice Ul in ječmena, manjše količine pa grašice, semenske trave, ozimne grašice ter jare grašice. Ječmen je letos podvrzel. Zaradi močne suše je prezgodaj dozorel.

Z mlatvijo pšenice so pričeli v sredo, 16. t. m. Po tem delu jih čaka strnišče oranje, sejanje detelje, otavska košnja in druga dela po popraviljanju žitaric.

Na vprašanje, kaj jih najbolj tlači, so odgovorili v Trnovski vasi na KG, da se počasi izklopavajo iz najtežjih začetnih težav ob razdrobljenih površinah in ob razmeroma visokih anuitetah za kredite, brez katerih niso mogli uspešno začeti gospodariti. Počasi spoznavajo ljudje iz tega dela Slovenskih gor, da so našemu kmetijstvu potrebni sodobni kmetijski stroji in ostalo za dvig kmetijske proizvodnje in izboljšanje življenjskih razmer kmetkega prebivalstva.

Glede na potrebe po pasemski živini, pogoje po pridelovanju živalske krme in nove sodobne hleve bo dajalo gospodarstvo v Trnovski vasi prednost rejji goveda s modolske pasme. Sedaj že imajo 43 krav in 21 mladitka, statega 3—18 mesecev. Dnevno prodajo Mikarni Ptuj 150—200 litrov mleka.

KOT ŽRTVE STE PADLI V BOJ Z ANAS

NAD 500 ŽRTEV JE PADLO IZ PTUJSKEGA OKOLIŠA ZA NASO OSVOBODITEV * PRIOBČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA

(Nadaljevanje)

Janžekovič Jožef se je rodil leta 1921 v Zabočcih na mali kmetiji. Živel je pri starših in hodil drugam na delo za zaslužek. Po značaju je bil delaven in pošten. Po prihodu okupatorja se takoj ni vključil v NOB, ker organizacije še ni dosegla takšna široka meja. Ko pa so aktivisti OF videli, da tudi njega v organizacijo nase osvoboditve, je postal požrtvovalen sodelavec. V jeseni 1944 je delal na prevoznih linijah. Padel je 6. decembra 1944 v spopadu z Nemci v Spuhlji pri Ptuj.

Jauševac Maks se je rodil leta 1921 v Litmerku na mali kmetiji. V osnovno šolo je hodil v Ormož, pozneje je pomagal doma na kmetiji. Leta 1941 so ga Nemci poslali na prisilno delo v Nemčijo, od tam je moral v nemško vojsko. Ko je prišel domov na dopust, je odšel k partizanom. Kot borec NOV se je boril proti Italijanom in Nemcem v Beli Krajini. Padel je leta 1945 v Viniči.

Jurjašević Franc se je rodil leta 1906 v Središču. Po dovršenju osnovni šoli je študiral na gimnaziji v Celju. Po maturi je stopil v službo pri Kočevanju v Središču, leta 1931 pa je nastopil službo na občini v Središču. Bil je vzor marnega značaja, vendar borben, kadar je šlo za resnico in pravico. Že v dijaških letih se je zanimal za petje in gledališče. Že leta 1941 se je pridružil vrstam OF. Dne 19. januarja 1942 so ga aretirali. Zaprl so ga v Ptuj, nato na Borcu. Od tu so ga odpeljali na streljanje v Maribor 1. marca 1942. Ustrelili so ga 11. aprila 1942. — Po hudem trpljenju je možu sledila žena Rozika roj. Ivanuša. Oba, ki sta darovala življenje za osvoboditev, sta zapustila otroka Minko in Stanko, ki sta vojno preživeli v nemških taboriščih.

Jeremić Ivan se je rodil leta 1924 na Humu pri Ormožu. Ko je izbruhnila vojna, je končal šesti razred gimnazije v Ptuj. Pozneje ga v gimnazijo niso več sprejeli. Maja 1942 je odšel na Hrvaško, kjer je v Varaždinu končal gimnazijo. Preživljal pa se je z delom pri vodni upravi kot kopač, nato pa kot tehnični risar. Tu je postal član SKOL. Z njo trojke je nabavljala partizansko orožje. Ker jih je nekdo izdal, so bili vsi trije aretirani. Jeremić so obsodili na 18 mesecev zapora. Zaprli je bil v Varaždinu, nato v Stari Gradski, čez tri mesece pa so ga odpeljali v zloglasni Jasenovac. Tik pred osvoboditvijo so se zaporniki ustasem uprli. V borbi z ustaši je padel 22. aprila 1945.

Kristovič Janez se je rodil dne 17. 6. 1918 v Zabočcih na mali kmetiji. Živel je v Rabeljčev vasi, zaposlen v delavniški družini železnice v Ptuj. Med naprednimi železničarji se je navzel novega revolucionarnega duha in se je zato po prihodu nemških fašistov v našo domovino pridružil članom OF. V NOV je odšel dne 25. 11. 1944. Padel je pri Mali Mešnji 26. 3. 1945, kjer so ga pokopali. Njegove posmrtne ostanke so po osvoboditvi prepeljali na pokopališče pri Markovcih.

Kosec Franc se je rodil 4. 11. 1909 v Zabočcih v kmečki hiši. Živel in delal je doma na posestvu. Ker je bil sin zavednega Slovenca, je pod vplivom domače vzgoje s sovrastvom v srcu sprejel okupatorja. K partizanom je odšel 1. 9. 1944. Padel je v Spuhlji pri Ptuj 6. 12. 1944 kot kurir okrajne prevozne linije. Pokopali so ga na pokopališču v Rogoznici, po osvoboditvi pa prepeljali na domače pokopališče pri Markovcih.

(Nadaljevanje)

Ptujski šoferji so praznovali

V nedeljo, 13. julija t. l., je v Ptuj uspela povorka motornih vozil in slovesnost za dan šoferjev, ki ju je pripravilo Združenje šoferjev in avtomobilstov Ptuj. Na slovesnosti na Titovem trgu je razvil nov prapor Združenja predsednik občine tov. Janko Vogrinec vprico predstavnikov oblasti in množičnih organizacij iz Ptuja, zastopnikov Združenja iz Ljubljane in Maribora ter številnega občinstva. Predsednik ptujskega združenja tov. Marjan Mesarič, sekretar obč. komiteja ZKS Ptuj tov. Kranjčič, predsednik občine Ptuj tov. Vogrinec in zastopnika Združenja iz Ljubljane ter Maribora so v svojih govorih poudarili dragocenost vestnega šoferja v našem družbenem gospodarstvu in življenju ter so želeli ptujskemu združenju tudi v bodoče mnogo uspehov. Za najučinkovitejši prikaz cestnih nevarnosti in nesreč, za najlepšo okrasitev in opremo avtomobila s parolami je bilo razdeljenih 5 nagrad: za 3 tovrstne in 1 osebni avto ter motorno kolo. Šestindvajset gospodarskih organizacij, ustanov in društev je nagradilo za ta dan svoje šoferje z nagradami vrednosti od 2.000 do 20.000 din. Tudi popoldnevna šoferska prireditve »Pri Roziki« je uspela. Tako so letos šoferji iz ptujke občine dostojno proslavili svoj praznik.

Pri parku in na trgu Mladinskih delovnih brigad se je pred

poporko motornih vozil zbralo mnogo občinstva, mimo katerega je v počasni vožnji z godbo »Svobode« na čelu v smeri Titovega trga peljalo skoraj 100 vozil, motornih koles, osebnih, rešilnih in poltovornih in tovornih avtomobilov z zastavami, raznimi parolami in različno okrašenimi. Na čelu osebnih avtomobilov je vozil najstarejši ptujski avtomobilski lilevec veteran »Dixie«. Za volani so sedeli nasmejani šoferji in pogledovali levo in desno iz kabine številne občudovalce. Na Titovem trgu so se vozila ustavila ali pa se razvrstila po Bežjakovi ulici in tam ostala do konca slovesnosti na Titovem trgu. Klub praznovanju govornikov, da bi jih slišali vsi navzoči, to ni bilo mogoče, ker tudi tokrat ozvočenje ni funkcioniralo. Vseeno so ljudje sledili dogajanju na balkonu nad tržnicami, govorom, razvitju prapora, obešanju 12 spominskih trakov, razdeljevanju nagrad in ostalemu, čeprav je sonce močno pripekalo in ni bilo za vse prostora v senci. Vse je kazalo, da so bili s tem dnem zadovoljni tudi številni prodajalci sadja, ki je šlo vsem zaradi močne žeje v slast.

Popoldnevna prireditve za šoferje in goste »Pri Roziki« s srečolovom se je tudi obnesla. Vsi so bili prav dobre volje in so lahko v ponedeljek brez težav nadaljevali s svojim odgovornim delom na svojih delovnih mestih.

KULTURA in PROSVETA

10 let Vajenske šole v Ptuj

V nedeljo, 13. t. m., je slavila Vajenska šola za lesno stroko v Ptuj desetletnico svojega obstoja. To obdobje na splošno sicer ne pomeni mnogo, glede na hiter razvoj naše družbene skupnosti pa je omembe vredno, ker je šola v tem obdobju precej doprinesla k vzgoji mladega delovnega človeka v smeri socializma.

Potrebe, ki so narekovale ustanovitev šole, so bile v prvi vrsti gospodarskega značaja. Družbena preureditev in nagel gospodarski razvoj v povojnem obdobju sta klicala po novih strokovnih kadrih. Graditev nove družbe namreč ni preprosta stvar. V ustvarjenih okoliščinah je naša družba hitro preusmerila proizvodna sredstva v družbene namene in gradila mnogo novega. Toda proces vzgajanja ljudi v napredno misleče člane naše družbene skupnosti je težji in dolgotrajnejši in prav vajenske šole v tem pogledu igrajo veliko vlogo.

Pogled v preteklost, ko je bil vajenec brez prave zaščite, je zahteval takojšnjo spremembo uredbe o vajencih v gospodarstvu. Vprašanja prenikajočega štela vajenskih šol je bilo potrebno hitro začeti reševati. V vajenske šole je bilo potrebno vključiti tudi tiste učence, ki so prej ostajali zaradi oddaljenosti od šolskih centrov brez prepotrebne izobrazbe. To se je dalo rešiti samo z novim tipom strokovne šole s trinajstimi trimesečnim poukom.

Iz tega razloga je bil istočasno ustanovljen tudi dom vajencev. Skupno življenje namreč zelo vzgojno vpliva na mladino, ker se učenci navezujejo drug na drugega in v skupno preživetem času na šolanju sklepajo trajna prijateljstva. Učenci, ki zapuščajo po treh letih šolo, so samozavestni, olikani in sposobni umi se spoprijeti z življenjem.

V Vajenski šoli za lesno stroko v Ptuj je delo prvi in najpomembnejši vzgojni činitelj. Ker je volja do dela največji moralni faktor pri vsakem človeku, je delovna vzgoja naj-

večje pedagoško vodilo, ki pravi mladino za življenje v socialistični družbi. Vsak se mora zavedati odgovornosti pri odločanju v proizvodnji, zato pa ni dovolj, da je le spreten delavec svoje stroke, temveč je tudi potrebno, da zna samostojno misliti in uravnati delovni postopek.

Preteklost je zapustila slabe spomine o vajencih. Zanje ni nikdo resno skrbel, jih branil in zagovarjal. Novi rod vajencev raste v drugačnih okoliščinah, ker stremi družba za samostojnimi strokovnjaki in pametnimi upravitelji proizvodnje.

Vajenska šola za lesno stroko v Ptuj upravlja podobno kot druge šole šolski in upravni odbor. Dosedanje delo obeh je pokazalo, da so vsi člani obeh odborov zelo zainteresirani za razvoj ustanove in tudi posredno izbiri. Vendar pa jih močno ovira poklicna zaposlenost.

Ob desetletnici te pomembne ustanove lahko z zaupanjem gledamo v bodočnost mladine, ki je že in ki bo še šla skozi njo, organom upravljanja, učnemu osebju in vsem, ki so doprinesli k razcvetu ustanove, pa želimo nadaljnjih uspehov!

NOVE KNJIGE

L. Debevec: Čebelarjevo leto

Čebelarstvo je pri nas že več stoletij priljubljena kmetijska panoga, ki se za njo zanimajo tudi mladi kmetovalci. Vendar pa so ti pogrešali prikladen priročnik, ki bi jim svetoval, kdaj je treba pri čebelah opraviti kako stvar, kaj naj v posameznem primeru ukrepanje itd. Tudi marsikateri starejši čebelar bi se rad še kaj naučil, da bi pravilno ravnal s svojimi živalicami. Da se izpopolni ta vrzel, je izšla zdaj v založbi »Kmečke knjige« v Ljubljani knjizica **CHEBLARJEVO LETO**, ki jo je napisal priznani čebelar Leopold Debevec. V prvem — splošnem — delu je opisal avtor

nekaj glavnih stvari iz življenja čebel, ki jih mora poznati vsak čebelar. Drugi del pa obsega navodila za vse najpotrebnejše delo v čebelnjaku med letom, razdeljena po koledarskih mesecih,

Naše žitne in krompirjeve sorte

Boj za povečanje kmetijske proizvodnje je tudi boj za boljše sorte in za boljša semena. Ta zavest je zlasti važna pri žitu in krompirju, ki ju sejemo oziroma sadimo vsako leto in je torej od dobrega semena odvisen tudi dober pridelek. Da bi pri izbiri sorte pomagala vsem, ki imajo s tem opraviti, sta napisala prof. ing. France Mikuž in ing. Tilka Krivičeva knjigo **NAŠE ŽITNE IN KROMPIRJEVE SORTE**, ki jo je izdala fakulteta AGV v založbi

kakor je to delotrebno opraviti. Na koncu je stvarno kazalo, da vsako laže najde, kar išče. Knjizico je izdal Odbor za čebelarstvo pri Glavni zadrugi zvezi LRS. Ima 152 strani in jo je s prikupnimi vinjetami opremil Bojan Siegl.

»Kmečke knjige« v Ljubljani. Prvi del knjige, ki ima 216 strani žepne oblike, obsega opis in vzdrževanje žitnih sort (pšenice, rži, ječmena in ovs), drugi del pa govori o krompirjevih sortah. Za vsako sorto je v knjigi ustrezna celostanska slika. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah in pri založbi »Kmečke knjige« v Ljubljani. Nanjo opozarjamo zlasti vse kmetijske zadruge in pridelovalce sortnega semena in blaga.

Rokometlaši Drave na I. mestu

Srečanje

Drava-Kovinar (Maribor) 12:11 (4:6)

Pred kratkim je bila odigrana zadnja prvenstvena rokometna tekma med Kamnico iz Maribora in odgovarjajočo ekipo ptujske DRAVE. Tekma je bila zanimiva in kljub slabemu vremenu so si domačini že v prvem polčasu zagotovili zmago. V drugem delu domačini še povečajo razliko in z lepimi streli Pavličeva domačega moštva zmaga z rezultatom 20:15 (9:6). Tako so ptujski rokometlaši v tekmovalju mariborske podzveze osvojili prvo mesto in se plasirali v nadaljna tekmovanja.

Izletišče na Hajndlu

Turistično in olepševalno društvo Ormož in Lovsko društvo Ormož bosta uredili enonadstropno vilo na Hajndlu za izletno točko z lepim razgledom na Dravo in Hauloze in na polja ter na drugi strani na slovenjgoriško vinogradniško okolico. Z deli nameravajo pričeti še letos, otvoritev pa bo prihodnje pomlad.

Gole za DRAVO so dali: Pišek 4, Herceg, Zupanc in Vidovič po 2, in Gajzer ter Turodšč po enega. Sodil je dobro Ajgner iz Maribora.

V počastitev dneva borca so se ptujski rokometlaši in rokomet-

še druga poročila političnega lista »Slovenija« iz leta 1848. Tako bomo vest od 11. julija 1848 o narodno zavednem človeku med Muro in Dravo, ki je obdržal še »čisto narodno nošnje« pa tudi narodni duh in zavestje je globoko mu vcepljeno v srce. Če ravno zna brati in pisati po nemško, tud dosti jih govorili, vendar niso odpadniki ali pa ponemčenjaki, ampak slovensčina mu je pred vsem mila in draga. Ti ljudje so z velikim razumevanjem podpisali slovensko petico, bojkotirali frankfurtske volitve, razoblašali slovenske zastave in drugo. Dopisnik hvali vseh Polanca, bistrega Savničara, pridnega Pešničara, modrega Gorčana...

Ljudstvo Slovenskih goric se narodnostno prebuj

Takratni središč, kjer se je koval slovenski program, sta bila Dunaj in Gradec. Tu je živele mnogo slovenskega izobraženstva in študirajoče mladine. Organizacija, ki je zbiral po svoje okolijske tamkajšnje Slovence, je bila Slovenija — Ustanovitelj in duša graške — Ustanovitelj je bil rojak iz Biše pri Ptuj Josip Muršec.

Slovenski narodni program so zastavili d. ajski Slovenci, vseboval pa je: 1. Da s politično razkropljen narod Slovencev na Kranjske, Štajerskem, Primorskem in Koroškem kakor

Na pobudo zadrugnih organizacij, društva in lijskih inženirjev in tehnikov in v skladu z reformo strokovnega šolstva bodo vse enoletne kmetijske šole reorganizirane v dvoletne specializirane šole.

Tudi enoletna Splošna kmetijska šola v Turnišču pri Ptuj postane dvoletna specialna šola za pridelavce in živinorejce. S to spremembo naj bi se zlasti okrepila praktična usposobljenost in specializacija učencev. Predvideno je, da bi učenci v dvoletni šolski dobi delali 12 mesecev praktično kot vajenci na določenih državnih kmetijskih gospodarstvih. Tam bi se pod strokovnim nadzorom v praksi temeljito spoznali z vsemi sredstvi in načini, ki jih uporablja moderno kmetijstvo.

Reorganizirana dvoletna poljedelsko-živinorejska šola prične s poukom septembra kot vse strokovne šole. Pouk v prvem letniku traja od septem-

bra do zaključno februarja. Meseca marca odidejo vsi učenci na 12-mesečno pogodbeno strokovno prakso na živinorejsko-poljedelska posestva in se vrnejo ponovno na šolo v začetku marca naslednjega leta. Pouk v drugem letniku pa traja od marca do junija. V tem času učenci dopolnijo teoretično znanje in položijo izpit za zvanje kvalificiranega kmetijskega delavca poljedelca ali živinorejca. Trebna.

Tako reorganizirana šola bo v bodoč. dajala našemu kmetijstvu, ki se počasi vendar vztrajno specializira, kvalificirane poljedelce in živinorejce. Prav gotovo je ta šola za tako velika in važna področja poljedelstva in živinoreje kakor tudi za desetine socialističnih kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zadrug v mariborskem okraju zelo pomembna in potrebna.

C. K.

Skupinski obiski Borla

Letovišče grad Borl ima sedaj največ obiskov ob četrtkih, petkih, sobotah in nedeljah, ki prihajajo iz sosedne Hrvaške, iz raznih predelov Slovenije in inozemstva v skupinah ali na poti proti Zagrebu. Odkar je vzpostavljeno dober kontakt s »Putnikoma« Slovenija, prihajajo na Borl večji avtobusi z gosti in se zadržijo v tem delu Hauloze v soboto popoldne ali v nedeljo. Spotoma proti Zagrebu ali proti Mariboru se najraje ustavljajo inozemci. V zadnjem času se je udomačila navada, da prenočujejo na Borlu poslovni ljudje ali izletniki, ki bi sicer po prihodu v Zagreb težko dobili prenočišče, in nadaljujejo pot proti Zagrebu zgodaj zjutraj.

Meseca avgusta bo imelo letovišče Grad Borl na letnem odidihu stalne goste, večinoma iz sosedne Hrvaške in iz Srbije, nekaj gostov iz Slovenije pa je sedaj tam na odidihu. Uprava letovišča z direktorjem tov. Filipom Pisarjem in 9-članskim kolektivom si bo prizadevala vsaj do prihodnje sezone nabaviti predvsem hladilnike, brez katerih je težko zlasti v poletnih mesecih v gostišču, ki mora imeti stalno pri roki raznovrstne jestvine za zahtevne goste.

šice udeležili turnirja v Varaždinu.

Moška ekipa je imela resne nasprotnike in je končno zasedla drugo mesto in izgubila odločilno tekmo proti domačemu Varteksu z minimalnim rezultatom 7:6 (3:3). Najuspešnejši na tem tekmovalju je bil igralec DRAVE Haber, ki je dosegel skupaj 22 golov.

Ženska ekipa DRAVE je odigrala samo eno tekmo in to z domačo SLOBODO, igralke DRAVE so bile oba polčasa mnogo boljše in so zasluženo premagale nasprotnika z rezultatom 4:0.

P. A.

KINO

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 18. do 20. julija t. l. ameriški barvni film »V srcu mladosti« in od 22. do 24. julija t. l. nemški film »Stotnik in njegov junak«.

KINO MURETINCI predvaja 19. in 20. julija t. l. italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumje«.

KINO MAKOLE predvaja 19. in 20. julija t. l. angleški barvni film »Ali Baba in 40 razbojnikov«.

RADIO

LJUBLJANA NEDELJA, 20. JULIJA

6.00—7.00 Domač nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Rekamate. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Vedri zvoki. 8.00 Mladinska radijska igra — Ante Stanišić: Afrikanec (ponovitev). 8.30 Vrtovne skladbe za violino igra Ali Dermalj. Priključje Marjan Lipovšek. 9.00 Ponočitev javnega četrtkovega večera z dne 26. jun. 1958. 10.00 Se pomnite, tovariši — Jelenov žeb. 10.30 Počitniške razglednice — Saša Vuga: Razgled s pokopališča sv. Mavra. 11.30 Igra zabavnega orkestra Radia Ljubljana. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Zabavna glasba, vmes objave štila in reklame. Ob 13.45 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved. 15.15 Operetna glasba. 15.45 Stefan Kuhar: Včerajšnji in današnji Kosmet (reportaža). 16.15 Glasbeni mozaike. 17.15 Radijska igra — Vlada Vukmirović: Mož, ki je ukradel čas (ponovitev). 17.57 Poleta Doris Day in Frank Sinatra. 18.15 Arthur Sullivan-Mackerras: Annasov svet. 18.45 Glasba v treh delih. 19.00 Zabavna glasba, vmes objave štila in reklame. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Variete na valju 327,1 m. 21.00 Melodije a la carte. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Sportna nedelja. 22.45 Za lahko noč nam polje Bing Crosby. 22.55 Poročila. 23.00—23.10 in 23.30—23.45 Oddaja za tajno prenos iz Beograda.

Kč.

2. nadaljevanje

ODMEVI MARČNE REVOLUCIJE 1848 PRI NAS

(K septembrski razstavi Mestnega arhiva v Ptuj)

Tako govore poročila tedanjega časa o nemirih po Slovenskem, med drugim tudi v Ormožu in pri Veliki Nedelji. Kmečki srd se je obrnil zlasti proti raznim oskrbnikom na mnogih graščinah. O izbruhu kmečke nevolje proti ormoškemu oskrbniku izvemmo nekaj iz korespondence dr. Josipa Muršca, ki jo je priobčil dr. Fran Plešič v Zborniku Slovenske Matice za leto 1904. V pismu z dne 20. junija 1848 poroča Muršec nekaj Juriju Strahu, da je »uskerbnik Pristan iz Ormoža pregnan. Hruška je zrela biala, on je silno naše ljubeznive Slovence gulil, global ino derl...«

Kako so rešili kmečko vprašanje

Bleiweis je pogosto speliral v »Novicah« na kmete. Naj bodo gosposki pokorni in j odrajujejo predpisane dajatve. Vendar so kmečki upori le nekaj dosegli. Čeprav se njihove zahteve niso v celoti izpolnile, 7. septembra

1848 je izšel zakon o zemljiški odvezi, ki so jo izvedli komaj do leta 1855. Zemlja se je v resnici dodelila kmetom, tako da je eno tretjino utrpel kmet, drugo tretjino dežela, tretja tretjina pa je prišla v dobro zemljiškega gosпода. Plemstvo je seveda izgubilo pravico do raznih prejšnjih kmečkih dajatev in v bodoče ni moglo več soditi svojim nekdanjim podložnikom. Kako se je kasneje reševalo vprašanje zemlje, je več ali manj znano. Tako vemo, da je po prvi svetovni vojni izšel 25. februarja 1919 zakon o agrarni reformi. Tedaj so prišla v poštev za razdelitev velesposredstva z nad 75 ha (razen gozdov). To borbo za košček obdelovalne zemlje v ptujem področju na levem bregu Drave nam lepo opisuje pisatelj Ingolič Anton v svojih Lukerjih. Tudi v socialistični Jugoslaviji je izšlo več zakonov, ki so uredili lastništvo in velikost kmečke posesti.

Po dnevih marčne revolucije 1848 je prišlo do narodnostnih iz-

padov tudi v Ljutomeru, kjer so nemškutarji raztrgali slovensko zastavo. Se v istem letu poroča »Slovenija«, da so kmetje maščevali ta dogodek. Zbralo se je okrog tisoč ljudi in odšlo »z velikim slavjanskim banderom v Lotmerga« in zahtevalo ključev od cerkvenega stolpa. Ker ključev niso dobili, so sami vdrli v stolp in »raztrgal nemško bandero na male kose« in med klici »živeli vsi Slovenci« razoblašili slovensko zastavo ter zagrozili, da se nihče ne sme dotakniti slovenske zastave. Poročilo pravi dalje, da je »ravno tisti dan bilo na enak način tudi mesto Ormož slavizirano«. — Za Ormož pa vemo, da je tamkaj kmalu po mračnih dnevih domači kaplan dal na cerkvenem zvoniku razobesiti slovensko zastavo.

Izgredi v Ljutomeru zaradi slovenske zastave

O narodnem prebujanju v severovzhodni Sloveniji nam govore

bi zrl kako en krov prebran čez dom se ves razpenja...

O slovenskem programu v letu 1848

Iz slovenskega programa je med drugim razvidno tudi nasprotovanje Slovencev, da bi prišla ...da deleža v nemško zvezo. Tedanja poročila govore, da so »volilci slovenskega okraja ptujskega dne 3. majnika z moži iz Hrvaške vred proti vsakršni zvezi z Nemčijo«. V času frankfurtskih volitev 5. maja 1848 se je »tretji del voliteljev volitve okolice ptujske očitno se zoperstavil vsaki zvezi«. Nemci in vsakemu pošiljanju poročnikov v Frankfurt. Med 280 volitelji (volilni možje) samo jih je glasovalo blizu 50 pomemčenjakov, ali pa podkupljeni Slovencev in drugih, kateri se znali niso, zakaj s gre...« Kakor znano, se je zaradi tako množičnih glasov odpovedal »slanskemu mandatu ptujski župan Franc Ralsp (županoval od 1825 do 1850).

Ceprav Ptuj ni poslal zastopnika za frankfurtski državni zbor, je po volitvi »nemški Ptuj bandero nemško z muziko ino pokanje« »ožnarov na stari ptujski turen posadi, nemške kokerde ni vsaki steber obisil, ino se k. terdi nemec nesel...« (Slovenija 1848, str. 47.)

Za vsakogar nekaj zanimivega

ATOMSKI TOP

Komisija za atomsko energijo je objavila, da so atomski top že izdelali in ga z uspehom preizkusili, da so ta top že začeli serijsko izdelovati in tudi že vaditi »atomske topničarje«, ki jih bodo uporabili pri novih topovih. Strokovnjaki so začeli proučevati možnost »kombinacije« atomske bombe in topa že od trenutka eksplozije atomske bombe, ki je uničila Hirošimo. Vendar se je takrat zdelo, da tega niso mogli uresničiti: obseg atomske bombe, izredna odpornost, ki bi jo moral imeti, za motan prižgalnik, če naj bi prenesel pospešitev, ki so 4000-krat večje kot pri navadnem topniškem izstrelku, neizmerno dimenzije topa, preprave za njegov prevoz, vse to je bilo vzrok, da niso verjeli v možnosti uresničitve.

Toda v zatilju nekega svetilske jedrne znanosti, kjer so istočasno vročeno preučevali napravo atomske bombe za taktično uporabo, katere manjši obseg bi omogočal prenos s lovskimi bombniki in z letali letalonosilk, so študirali nekaj mesecev v veliki tajnosti probleme združenja značilnosti atomske bombe z značilnostmi topniškega izstrelka. Nato, se je pridružila mornarica, ki se je s svojimi izkušnjami v konstrukciji topov velikih kalibrov ponudila, da bo izdelala prvi atomski top in prvi atomski izstrelak. Prvi poskus z izdelanim topom, ki so ga napravili z izstrelkom brez atomskega naboja, je bil poln uspeha. Vzrok so pa takoj ugotovili in odstranili. Po naslednjih zadovoljivih uspešnih poskusih so odredili serijsko izdelavo novega orožja.

Priomniti moramo, da s tem topom ne nameravajo nadome-

stiti tako imenovanega »divizijskega topništva«, to je topov kalibra 105 in 155 milimetrov, temveč neizmerno povečati moč ognja »armadnega topništva«. S tega vidika je atomski top neposreden potomec »Debele Berte«, »Dolgega Tomaša«, »Garja topova« in vseh drugih ogromnih topov, ki so jih napravili Nemci med drugo svetovno vojno.

Atomski top bo zlasti dobro služil pri obrambnih operacijah proti napadajočim kopnim silam,

ki se morajo v času napada koncentrirati, s čimer se pa same izpostavljajo napadu. Atomski top poleg tega z razliko od letalskih atomskih bomb lahko stoji v akciji ob vsakem vremenu, ponoči in podnevi. Novi top je zelo okreten: prevažajo ga na podstavku med dvema traktorjema — na vsakem koncu eden — in se lahko premika po cesti s hitrostjo 55 km na uro. Top tehta okoli 75 ton in tako lahko vozi čez mostove,

ki jih pionirski oddelki že zdaj gradijo, da omogočijo prevoz težkega divizijskega materiala. Top se lahko premika po nevarnem terenu, prevažajo ga lahko tudi z izkrcevalnimi čolni, določenimi za anfibijske operacije. Topovo točnost streljanja lahko primerjamo s točnostjo navadnega topništva, na nekem strelišču napravljeni poskusi so pa pokazali, da je njegovo streljanje štirikrat natančneje na velike razdalje.

Slike na magnetnem traku

Magnetofon je še razmeroma mlada tehnična pridobitev, ki pa se je zelo hitro razširila. Magnetofon, naprava, ki posnema zvoke, na magnetni trak, in posnetke tudi oddaja, igra, je že precej izpodrinil gramofonske plošče.

Magnetofona dandanes ne moremo več pogrešati na radijskih postajah in marsikje tam, kjer je treba natančno posneti govore itd.

Zdaj pa angleški inženirji poročajo o izumu, ki bo še celo po-

membnejši od magnetofona: poročilo se jim je posneti na magnetni trak tudi slike. To je izrednega pomena za televizijo. Doslej so pripravljali večino televizijskih oddaj tako, da so najprej posneli na film. Preden so pa lahko začeli oddajati slike, je bilo treba film še razviti. To je povzročalo večje ali manjše zamude, da niso mogli vselej oddajati neposredno raznih prireditev. Nova naprava pa omogoča, da lahko posnete slike tudi neposredno oddajajo z magnetnega traku, podobno kakor z magnetofonom posneti zvok. Slike pa je tudi mogoče prenašati s trakom in trak neposredno po prenosu (n. pr. z letalom) uporabiti v televizijski oddaji.

Razvoj žarnice

21. oktobra 1879 je v Menlo parku v New Yorku zažarela prva žarnica, izum znanega Edisona, ki je takoj spoznal, kakšen preobrat za človeštvo bo pomenila nova vrsta razsvetljave. Kako so se prej mučili človeške oči z baklami, svečami, petrolejkami in plinskimi lučmi! Res, prva žarnica ni svetila nič bolje: imela je še nitko iz oglja, kar je imelo za posledico saje, ki so se nabirale na steklu in zadržale svetlobo. Šele l. 1905 so izdelali boljše nitke, ki niso več oddajale saj in so gorele do 300 ur, preden so pregorele. Velik napredek pa je pomenila zamenjava

ogljakovih nitk s kovinskimi — najprej so jih izdelovali iz kovine tantal, pozneje pa iz volframa. Volfram se je dolgo upiral uporabi v žarnicah, pa so ga metalurgi slednjič le ukrotili. Zdaj so bile žarnice že zares odlične, le pri zelo dolgi uporabi se je na steklu še vedno nabrala črna plast, ki je pri starih žarnicah zmanjševala svetlobno moč. Slednjič se je pojavila žarnica s spiralno navito nitko, ki je odpravila tudi zadnje nedostatke. Če bi našo današnjo žarnico primerjali z Edisonovo, bi opazili velikansko razliko, saj je naša štirikrat učinkovitejša od Edisonove.

Nova katastrofa

Londonški univerzitetni profesor Fogg je neke zapisal, da bi na mestu, kjer raste danes ena rastlina, lahko uspevalo kar 25-krat več rastlin, če bi bilo dovolj dioksida. Tega pa je dovolj v dimu tovarn. Treba bi bilo torej napeljati na polja ogromne koli-

čine dima, ki se dan na dan vali iz tovarniških dimnikov, odstraniti nekatere škodljive primese in doseglji bi petindvajsetkratni pridelek!

Če se bo industrializacija razvijala s takim tempom kot doslej, bo do leta 2000 količina ogljikovega dioksida v zraku za dvajset odstotkov večja. Toliko bolje za rastline, toda toliko slabše za nas! Ogljikov dioksid namreč vrvkava toploto, ki jo izžareva Zemlja. Ob tolikšni množini ogljikovega dioksida pa Zemlja

ne bi več oddajala toplote v vesolje, temveč bi jo zrak zadržal. To pomeni, da bi se ledeni čepi na tečajnikih stopili in bi se morska gladina dvignila za pol-meter, torej nov svetovni potop!

Za boljše spanje

Mary Taft, britanski psihološki strokovnjak, je objavila zelo zanimivo knjigo pod naslovom »Spanje«. V knjigi piše med drugim, da bi morala imeti vsaka žena svojo sobo, v kateri bi bila postelja nameščena v smeri sever-jug ali obratno. Prav tako bi moral tudi mož imeti nameščeno posteljo v svoji delovni sobi v isti smeri. Položaj postelje je zelo važen za dober počitek ter zato ne sme nikoli biti v smeri vzhod-zahod. Poleg tega mora biti postelja široka, udobna, zrak v sobi pa mora biti svež.

Doma pripravimo jogurt

Mleko zavremo, ga odstavimo in počakamo, da se ohladi, da ima približno 40 do 50 stopinj Celzija. Razdelimo ga v pripravljene kozarce in v vsak kozarec damo še žlico jogurta, ki smo ga kupili v mlekarni. Kozarce pokrijemo in jih pustimo stati na toplem mestu približno 4 do 5 ur. Nato pa jih postavimo na hladen prostor, da se ohladijo. Ko je jogurt dovolj hladen, ga že lahko uživamo. Drugi dan pa lahko za precepitve jogurta uporabljamo kar domačega. Šele čez nekaj dni, ko se nam zdi, da se jeokus spreminil, kupimo za precepitve spet kozarček jogurta v mlekarni. To lahko ponavljamo ves čas, ko je primerno za pripravljanje jogurta.

Med — zdravo živilo

Zdaj je čas, da se preskrbimo z medom za zimске mesece. Med je namreč zdravo živilo, ki ga pa ne smemo uživati v večjih količinah, ker je zelo težak, saj vsebuje 1 kg medu 14 gr beljakovin, 750

gr sladkorja, 190 gr vode, vitamini in mravično kislino. Medu ne uporabljamo samo za slajenje čaja in drugih jedil, temveč ga uživamo tudi kot zdravilo proti kašlju. V ta namen je še posebno dobro, če ga zmešamo z maslom in naribanim hrenom. Znani so medenjaki, ki se zelo dolgo drže.

Pristen med spoznamo, če ga kanemo v alkohol, kjer se stopi, nasprotno pa ostane potvorjen med na dnu. Hranimo ga v steklenih posodah. Če je začel kipeiti, tedaj postavimo posodo z medom v vodo, ogrevamo in pobiramo pene toliko časa, da je čist. Tekoč med prelujemo v čist kozarec.

Recept za medenjake: 25 dkg medu segrej, da se speni, dodaj 20 dkg sladkorja in eno osminko vroče vode. Nato postavi vstran in ohlajenemu dodaj 50 dkg moke gladko vmešaj in pusti stati 8 do 10 dni. Spočito testo pregneti, dodaj cimet, 18 dkg zmletih orehov, žličko jedilne sode. Nato oblikuj medenjake, namaži z jajcem, potresi z orehi in specij.

Komisija za sprejem in odpustanje delavcev Kmetijske proizvodne poslovne zveze Ptuj, razpisuje dve delovni mesti in sicer:

1. FINANČNEGA KNJIGOVODJA
2. SALDOKONTISTA.

Pogoji: dovršena srednja šola, ali nedovršena srednja šola s prakso.

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnje z osnovnimi podatki poslati na zgoraj omenjeni naslov.

Sprejemno vaitence

15 zidarjev
10 tesarjev
3 strojne ključavničarje
2 avtomehanika

Pogoji: 15 let starosti in dobro zdravstveno stanje.

Solska izobrazba: za zidarje in tesarje: najmanj 6 razredov osnovne šole; za stroj. ključavničarje in avtomehanika: dovršena osemletka ali 4 razredi nižje gimnazije.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi članov kolektiva in oni z boljšo šolsko izobrazbo.

Vajenci bodo dobivali nagrade po tarifnem pravilniku, v internatu pri Ožbaltu bodo imeli stanovanje in hrano na račun podjetja, pri čemer se jim bo obračunal pripadajoči terenski dodatek, dobijo pa tudi vsako leto po 1 delovno obleko in po 1 par delovnih čevljev.

Starši (skrbniki) in vajenci se morajo obvezati, da bodo po končanem učenju ostali na delu v podjetju vsaj tako dolgo, kakor bo trajalo učenje.

Prošnje za sprejem je treba predložiti do 20. julija 1956 in jim priložiti: zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in spričevalo zdravniške javne zdravstvene službe.

Podjetje za inženirsko tehnične gradnje »Tehnogradnje Vuzenica«

Strelstvo

Ptujčani, Ptujčanke, mladinci, mladinci!

Udeležite se v čim večjem številu streljanja za spominke značke »Dneva vstaje«, ki bo 22. junija t. l. predpolne na prostoru pred pošto v Ptuj. Svečana otvoritev bo ob 8. uri. Vabljeni!

Občinski strelski odbor Ptuj

Samomorilci

Nemški znanstvenik dr. Walter Seitz je takole povedal o sodobni prehrani:

»Največ samomorov napravijo ljudje z nožem in vilicami.«

Oglaš in objave

Prodaj

TRI VINSKE SODE in RADIO APARAT znamke »Tesla« prodaja gostilna »Pri pošti«, Ptuj.

SPALNICO iz trdega lesa prodamo — tudi psamezne dele. Vprašajte: Podlajšek, Mariborska 11, Ptuj.

PRODAMO oziroma damo kot prenosni osnovnih sredstev tovarni avtomobil (tritonski) znamke »Opel-Blitz« — Opekar. — Zabajak, Ptuj.

PRODAM KLAVIRSKO 120-BAŠNO HARMONIKO z registrom in 80-basno z registrom. Naslov v upravi lista.

ŠTEDIŠNIK (ogrodje s kotličkom in pečico) na dve plošči prodam. Naslov v upravi lista.

Izgubljeno

RAZVELJAVLJA se izgubljeni blok za neopredeljeno poročanje od št. 12436 do 12450. Državni zavarovalni zavod Maribor.

DENARNICO z dokumenti na ime Furek Franc, Zlatoličje 48, sem izgubil v Ptuj. Pošte-nega najditelja naprošam, da vrne dok nente proti nagradi in pripravi naslov.

Kmetovalcem nudimo pšenično seme

KMETOVALCEM nudimo pšenično seme UL v zamenjavo kg za kg in 5 din doplačila. Kmetijsko gospodarstvo Sobotinci.

OBJAVA

V skladu z navodili Republiškega sanitarnega inšpektorata Ljubljana in Okrajnega sanitarnega inšpektorata Maribor Občinski sanitarni inšpektorat Ptuj

prepuveduje

ambulantno prodajo sladoleda (razvažanje sladoleda z vozički). Dovoljena je le ambulantna prodaja mlečnega sladoleda, proizvod Centralne mlekarne Ljubljana, v originalnih vrečkah.

Kršiteljem prepovedi ambulantne prodaje navadnega sladoleda se bo celotna zaloga sladoleda zaplenila, kršitelja pa kaznovalo.

OBČINSKI SANITARNI INŠPEKTORAT PTUJ

POLJEDELSKO-ZIVINOREJSKA ŠOLA TURNIŠČE PRI PTUJU, OKRAJ MARIBOR

RAZPIS

Uprava poljedelsko-zivinorejske šole Turnišče pri Ptuj bo sprejela v šolskem letu 1956/59 največ 40 učencev.

Šola nudi mladini, ki bo ostala doma na kmečkih gospodarstvih, mladini iz državnih kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zadrug, primerno poljedelsko in zivinorejsko strokovno izobrazbo.

Šola traja dve leti. Pouk v prvem letniku prične 15. septembra in traja do konca februarja v naslednjem letu. V začetku meseca marca odidejo učenci na strokovno prakso na določena poljedelsko-zivinorejska državna kmetijska gospodarstva. Strokovna praksa na kmetijskem gospodarstvu traja skupaj z enomesečnim letnim odmorom 12 mesecev. Po končani praksi se učenci v začetku marca drugo leto vrnejo na šolo in v drugem letniku šolanje teoretično nadaljujejo in zaključijo konec junija. V tem času opravijo zaključne izpite in strokovne ekskurzije.

Učenci stanujejo v internatu šole. Če jim uprava šole posebej dovolji, lahko v šolo redno dnevno prihajajo od doma.

Kot redni učenci se lahko vključijo vsi, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- a) Fantje in dekleta iz kmetijstva, ki so stari najmanj 16 let. Prednost imajo starejši.
- b) Tisti, ki so uspešno končali osemletno šolo. Prednost imajo absolventi z dovršeno kmetijsko-gospodarsko šolo, oziroma oni, ki so bili zaposleni v kmetijski službi.

Izjemoma se bodo sprejemali učenci z dovršenimi 6 razredi osemletne šole in dovršeno kmetijsko-gospodarsko šolo.

c) Tisti, ki stanujejo v internatu, se morajo pisмено zavezati, da bodo sami ali s pomočjo kmetijske zadruge ali druge ustanove redno plačevali mesečno oskrbnino 3500 din.

Biti morajo telesno in duševno popolnoma zdravi.

Kandidati naj vložijo lastnorodno spisane prošnje, kolkovane s 30 din v času do 1. septembra 1956 na naslov:

Poljedelsko-zivinorejska šola Turnišče pri Ptuj, Zagrebška cesta 54a

Priloge k prošnji:

- 1) Izpisek iz rojstne knjige.
- 2) Zadnje šolsko spričevalo.
- 3) Zdravniško potrdilo o duševnem in telesnem zdravju.
- 4) Izjava staršev o celotnem ali delnem plačevanju mesečne oskrbnine.
- 5) Uradna izjava kmetijske zadruge ali druge ustanove, da bo redno mesečno plačevala celo ali delno oskrbnino (štipendijo).

Učenci absolvirajo tudi dodatni traktorski tečaj. Tisti, ki so stari več kot 18 let, sprejmejo po uspešno opravljenem vozniskem izpitu tudi traktorske vozniske knjižice.

Zaključni izpit opravljen na šoli, velja kot strokovni izpit za zvanje kvalificiranega delavca poljedelske ali zivinorejske šole dnevno od 8. do 12. ure. Po-hitite s prijavi.

Uprava šole